

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 [redacted] נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת נחמה נצר

תובעת

[redacted]
באמצעות ב"כ עוה"ד י. נחשון

נגד

נתבעות

1. דולב חברה לביטוח בע"מ.

2. קרנית, הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים.

באמצעות ב"כ עוה"ד מ. עבאדי ו/או א. לויטה

החלטה

- 1 בהחלטה זו, יוכרע גורל בקשתה של התובעת להגדיל תשלום עיתי שנפסק לזכותה במסגרת פסק
2 דין שניתן ביום 15.2.00 (להלן: "פסק הדין").
- 3 פסק הדין ניתן בזיקה לתביעה שהגישו התובעת והוריה בעקבות תאונת דרכים שארעה ביום
4 29.8.92 (להלן: "תאונת הדרכים"), ואשר כתוצאה ממנה, נפגעה התובעת בגופה באורח קשה
5 ביותר, כמפורט להלן.

6

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 [redacted] נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 בפסק הדין שניתן בבית משפט זה (מפי כבי' השופט י. טימור) נקבע כי התובעת סבלה מנזקים קשים
3 עקב תאונת הדרכים. כמו כן, נקבע כי בשל פגיעות הגוף תוצאת התאונה, קוצרה תוחלת חייה של
4 התובעת כדי 10% מתוחלת החיים הצפויה לאשה (על פי פסק הדין, זו עמדה, באותה עת, על 78
5 שנים). משכך נקבע כי תוחלת חייה של התובעת צפויה להיות למשך 52 שנים נוספות, שיימנו ממועד
6 מתן פסק הדין (2/00).

7

8 בבואו לקבוע מנגנון הפיצוי סבר ביהמ"ש כי "נוכח נכותה הקשה של התובעת ובהתחשב במחלת
9 הסרטן בה לקתה (לכך אתייחס בהרחבה להלן – נ.נ.) לא ניתן לאמוד תוחלת חייה ... ונראה כי
10 בנסיבות שכאלה רק תשלום עיתי עשוי למנוע עיוות דין למי מבעלי הדין ומקרה זה ראוי לפסיקת
11 פיצוי בדרך זו" (סעיף 7 לפסק הדין עמ' 14).

12 בהמשך ציין ביהמ"ש כי נכון בעיניו, בעניינה של התובעת, לקבוע פיצוי חד פעמי לגבי חלק
13 מהתקופה, ופיצוי עיתי לאחר תקופה זו. בהתאם לכך נקבע הפסד חד פעמי לתקופה של 10 שנים
14 ובהמשך, תשלום עיתי פעם בשנה. יצוין כי בקביעת שיעור התשלום העיתי נתן בימ"ש דעתו לאבדן
15 השתכרות לעתיד, למידת הנזקקות של התובעת לעזרת הזולת וכן, להוצאות ניידות מוגברות נוכח
16 מוגבלותה הקשה של התובעת.

17 בנוסף, נכלל רכיב של טיפולים רפואיים לצד נזקקות קבועה ומתמשכת לשימוש באביזרים
18 רפואיים וציוד שיקומי.

19 כאמור, פסק הדין ניתן ב-15.2.00 והחל משנת 2010 (בחלוף 10 שנים ממועד פסק הדין) החלה
20 התובעת לקבל תשלום עיתי, פעם בשנה.

21

22

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 [redacted] נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1
- 2 ביום 2.7.12 הוגשה לבימ"ש זה בקשה להגדלת התשלום העיתי. בבקשה נטען כי הגדלת התשלום
- 3 העיתי, כפי המבוקש, מכוונת לאפשר לתובעת לממש את זכותה הבסיסית לאימהות, נטען כי בשל
- 4 מורכבות הפגיעה הגופנית בתובעת, בעקבות התאונה, זו אינה יכולה להרות ואף לא לשאת הריון
- 5 ברחמה והגיעו הדברים לידי כך שהתובעת נזקקה לשימוש באם פונדקאית על מנת להפוך לאם.
- 6 התובעת הוסיפה וטענה כי בשנת 2009 נולד בנה הבכור באמצעות פונדקאות וכי היא מבקשת
- 7 להוסיף ולהביא ילדים לעולם בדרך הנזכרת והגדלת התשלום העיתי, מכוונת לאפשר זאת.
- 8 בגוף הבקשה טענה התובעת כי במהלך בירור תביעתה היא לא ידעה ולא יכולה היתה לדעת כי
- 9 פוריותה נפגעה עד כדי עקרות, ואף לא ידעה כי לא תוכל לשאת הריון ברחמה.
- 10 לטענת התובעת, פסק הדין שניתן בעניינה, לא שיקלל רכיבים אלו, בהעדר טיעון בכיוון זה.
- 11 התובעת טענה כי בשל התאונה נוכח הקרע באבי העורקים, היא נותרה משותקת בגפיה התחתונות
- 12 ונכותה הצמיחה נקבעה בשיעור של 100%. אם לא די בכך, הרי שבספטמבר 1994, בעוד התביעה
- 13 תלויה ועומדת, אובחנה התובעת כמי שלקתה בסרטן באחת מעצמות האגן ואשר לצורך הסרתו
- 14 ומיגורו, נאלצו הרופאים להתערב ניתוחית ובהמשך אף לטפל בתובעת בכימותרפיה ובהקרנות.
- 15 לטענת התובעת, המומחה שמונה מטעם ביהמ"ש (פרופ' ר. קטן) קבע, אמנם, כי אין קשר סיבתי
- 16 בין התאונה לבין התחלואה בסרטן, על אף סמיכות הזמנים ואולם, המומחה הדגיש וציין בחוות
- 17 דעתו, כי בשל הפגיעה באגן – תוצאת התאונה – לא ניתן היה לבצע ניתוח להזזת השחלות לצורך
- 18 הרחקתן משדה הקרינה ועקב כך, אי אפשר יהיה למנוע הפרעות הורמונליות בעתיד.
- 19 התובעת מציינת כי אכן המומחה בחוות דעתו קבע כי הטיפול הכימותרפי האינטנסיבי שהיא
- 20 נאלצה לקבל בשל תחלואת הסרטן, פגע בתפקוד השחלות שלה וכי הסיכוי להרות וללדת היה קטן
- 21 בכל מקרה. אלא שלטענת התובעת, סיכון זה לא נשמע כלל בטיעוני הצדדים, עובר למתן פסק הדין
- 22 וממילא, לא זכה להתייחסות ולו משתמעת במסגרת פסק הדין.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 התובעת טוענת אפוא כי נוצרו נסיבות חריגות ויוצאות דופן המצדיקות הגדלה של התשלום העיתי.

3 עת נדרשתי לבקשה, הוריתי לנתבעות למסור תגובתן.

4 בתגובתן טענו הנתבעות כי בקשת התובעת אינה אלא ניסיון לערער בשנית על פסק הדין הגם

5 שמדובר בפסק דין חלוט ובשעה שהערעורים ההדדיים, שהוגשו על פסק הדין – נדחו, זה מכבר.

6 הנתבעות אינן חולקות על סמכותו של ביהמ"ש להורות על הגדלת תשלום עיתי אלא שלשיטתן, לא

7 נתקיימו תנאי הסף להצדקת הגדלה זו שכן, מחוקק המשנה קבע, כתנאי סף, כי הגדלת התשלום

8 יכול ותעשה רק אם חלה החמרה במצבו של הנפגע. לשיטת הנתבעות אף אם תתקבל הפרשנות

9 המשפטית המרחיבה לפיה, גם שינוי בנסיבות חיצוניות המשפיע על צרכי הנפגע, הינו בגדר "החמרה

10 במצב", עדיין, אין בכך להצדיק הגדלה של התשלום העיתי בנסיבות ההליך דנן, זאת הואיל ולא

11 עלה בידי התובעת לבסס קיומה של החמרה וכל שכן, להניח מסד עובדתי לביסוס הקשר הסיבתי

12 בין ההחמרה הנטענת, המוכחשת כשלעצמה, לבין תאונת הדרכים.

13

14 בטרם אפנה לבחון בקשת התובעת וטענות הנתבעות, אסקור בקצרה את התשתית הנורמטיבית.

15

16 **המסגרת הנורמטיבית**

17 המונח תשלום עיתי נזכר בסעיף 6 לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (להלן: חוק הפלת"ד),

18 שכותרתו הינה "תשלומים עיתיים". כך קובע סעיף 6:

19 "6. שר המשפטים רשאי באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת לקבוע בתקנות –

20 (1) סמכות בית המשפט לפסוק שהפיצויים בשל כושר השתכרות והוצאות מתמשכות, כולם

21 או מקצתם, ישולמו בתשלומים עיתיים"

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 יצוין כי בחוק לא נכללה הגדרה למונח "תשלום עיתי". עם זאת, ברור מלשון הסעיף כי תשלום עיתי
3 עניינו פיצוי אך בגין הפסד כושר השתכרות והוצאות מתמשכות.

4 באשר להגדלת תשלום עיתי קובע סעיף 6(2) לחוק, כי במסגרת התקנות שיותקנו, יקבעו המקרים
5 "בהם רשאי הנפגע לבקש הגדלת התשלומים שנפסקו".

6 אכן, מחוקק המשנה מימש את סמכותו בהתקינו את תקנות הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים
7 (תשלומים עיתיים) תשל"ח – 1978 (להלן – התקנות).

8 ההוראות הרלוונטיות לענייננו הן אלה הכלולות בתקנות 1 ו-2 המורות כדלקמן:

9 "1. בית משפט מוסמך לפסוק כי פיצויים בשל הפסד כושר השתכרות והוצאות מתמשכות,
10 כולם או מקצתם, ישולמו בתשלומים עיתיים ... בכל אחד מאלה:

11 (1) הנפגע יפסיד כתוצאה מתאונת הדרכים 40% או יותר מכושר השתכרותו בעתיד.

12 (2) הפיצויים ישמשו לנפגע מקור עיקרי למחייתו.

13 (3) הפיצויים ניתנו לתלויים בנפגע שנפטר".

14

15 תקנה 2 שכותרתה "בקשה להגדלת תשלומים" מורה כך:

16 "2(א) נפגע רשאי לבקש מבית המשפט שיגדיל את התשלומים שנפסקו אם נתקיימו שניים

17

אלה:

18 (1) חלה החמרה במצבו, לרבות בכושר השתכרותו, כתוצאה מתאונת הדרכים והוא המציא

19

ראיה לכאורה על כך.

20

(2) חלפו ששה חודשים ממועד הקביעה האחרונה בעניינו".

21

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 [redacted] נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 בפסיקת בית המשפט העליון אופיינה יחודיותה של שיטת התשלום העיתי ב"דיוק היחסי המושג
3 באמצעות פיצול דחיית ההכרעה כאשר להיקפו של הפיצוי (ראו בענין זה ע.א 1819/03, אבישג
4 אברהם נ.ש.ר.ב (מאגר נבו 12.3.06).

5 בע.א 357/80 נעים ע. ברדה פ"ד לו(3), 762, נאמר בהקשר לתשלום העיתי:

6 "שיטת התשלום העיתי המשתנה ... מגשימה בצורה מדויקת את העיקרון של
7 השבת המצב לקדמותו. אין הניזוק מקבל פיצוי בגין נזק, שהיה סיכוי כי יתרחש אך
8 הלכה למעשה לא התרחש, ואין נמנע מהניזוק פיצוי בגין סיכוי, שאירוע זה לא יתרחש
9 אך אותו אירוע התרחש. בית המשפט אינו עוסק בהשערת השערות ואינו מתעמק בתורת
10 הסיכויים, אלא הוא מוסק את הפיצוי על יסוד העובדות כפי שהתרחשו הלכה למעשה"
11 (שם, בעמ' 776-775).

12

13 בפסק דין אחר הודגש כי מקובל לפסוק תשלום עיתי כאשר נגרם נזק גופני חמור שאמדנו והערכתו
14 מבוססים על סיכוי עתידי שקשה להעריכו (ע.א 5610/94, פרידה סרלוביץ נ' אליהו לוינטל, תק-על
15 495 (2)96).

16 נכון אף לומר כי לא נהוג ואף לא מקובל לפסוק תשלום עיתי בגין נזק שניתן להעריכו באופן סביר
17 כבר בעת מתן פסק הדין, אף אם התרחשותו הינה בעתיד.

18

19 **באשר להגדלת התשלום העיתי-**

20 כנזכר בסעיף 26(2) לחוק, המחוקק ראה לנכון להכיר אך בזכותו של הנפגע לעתור להגדלת
21 התשלומים העיתיים שנפסקו. בהתאם לתקנות סמכותו של בית המשפט להורות על הגדלת

22

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 [redacted] נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 התשלום העיתי יכול ותמומש אך במקרה שבו "חלה החמרה במצבו" של הנפגע וכן, כי חלפו ששה
3 חודשים ממועד הקביעה האחרונה בעניינו של הנפגע. ברור כי בענייננו, תנאי אחרון זה, אינו מעורר
4 כל קושי, שהרי פסק הדין ניתן בשנת 2000.

5 באשר לתנאי הראשון – כפי שאוזכר לעיל הנטייה הפסיקתית הינה להכיר בפרשנות מרחיבה
6 שלפיה, החמרה הנדרשת אינה אך בזיקה למצבו הרפואי של הנפגע. עם זאת, ברי כי החמרה
7 מחויבת להיות קשורה סיבתית לאירוע התאונתי, שהרי תקנה 2 מנוסחת כך שהחמרה הינה
8 "כתוצאה מתאונת הדרכים" (ההדגשה שלי – נ.נ.)

9 ברע"א 4932/97, אסרף נ' המגן, חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נג(5) 129, נדרש בית המשפט העליון
10 לפרשנות תקנה 2 ונקבע שם בין היתר "תנאי זה (הכוונה להחמרה כתוצאה מתאונת הדרכים –
11 הערה שלי – נ.נ.) מגלם בתוכו דרישה של קשר סיבתי בין החמרה במצבו של הנפגע ובין התאונה.
12 על פני הדברים נראה, לכאורה כי יש בדרישת הקשר הסיבתי כדי להגביל את החמרה במצבו
13 של הנפגע להחמרה במצבו הרפואי בלבד, שהרי התוצאה הישירה של תאונת הדרכים היא
14 הפגיעה במצבו של הנפגע וממילא החמרה במצבו הרפואי של הנפגע היא "כתוצאה מתאונת
15 הדרכים". אינני סבורה שזוהי מסקנה הכרחית ... אין לשלול את האפשרות שדרישת הקשר
16 הסיבתי תתקיים גם כאשר מדובר בהחמרה שאינה רפואית, אך היא תוצאה של שינוי נסיבות
17 חיצוני, שנגרם עקב תאונת הדרכים. (ההדגשות במקור – נ.נ.).

18

19 בהמשך פסק הדין בענין אסרף אף הודגש, כי דווקא בפסק דין הקובע תשלומים עיתיים מובלעת
20 וטבועה ההבנה, כי קיימת אפשרות לשנות שיעור התשלום העיתי בהתאם לנסיבות המשתנות.
21 (סעיף 15 לפסק דין, עמ' 142, מול האות ג').

22

23

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 לא מיותר גם להזכיר את הערתו של השופט י. אנגלרד בענין אסרף, לפיה את מושג "ההחמרה"
3 המופיע בתקנה 2 ראוי וצריך לפרש באופן מרחיב וליברלי מבחינת הנפגע (שם, עמ' 144).

4 עוד אזכיר בהקשר זה, כי על פי חוק הפיצויים, תשלום עיתי אינו ניתן להקטנה אלא אך להגדלה
5 בלבד.

6 ברע"א 6680/08 מ"י נ' סלים סעיד (מאגר נבו, 6.2.12) אוזכרה בהסכמה, הערת השופט אנגלרד
7 כנזכר לעיל והשופטת ע. ארבל אף הוסיפה, כי ראוי לאפשר גמישות בכל הקשור לפנייה מחודשת
8 עקב שינוי עתידי בלתי צפוי ובכלל זה שינוי הנובע משינוי משמעותי בתמונת המצב הכוללת (שם,
9 עמ' 15-16 לפסק הדין).

10

11

12

יישום הדין -

13 כנזכר לעיל, הנתבעות סברו כי לא עלה בידי התובעת לבסס טענתה להחמרה שהתרחשה לאחר
14 שניתן פסק הדין ויותר מכך, כי לא עלה בידי התובעת להוכיח קיומו של קשר סיבתי בין ההחמרה
15 הנטענת, המוכחשת כשלעצמה, לבין תאונת הדרכים.

16 נוכח טענות אלו, ראיתי לנכון להורות על מינוי מומחה רפואי שהתבקש לקבוע קיומו של קשר
17 סיבתי, אם בכלל, בין פגימות הגוף תוצאת התאונה לבין העדר אפשרות להרחיק השחלות משדה
18 הקרינה וכן קיומו של קשר סיבתי בין הקרנת השחלות, כשלעצמה, לבין חוסר פריון, כפי שנתגלה
19 אצל התובעת.

20

21 במסגרת זו מונה פרופ' ע. בלר. בחוות דעתו מיום 29.5.14 ציין פרופ' בלר כי בתקופה שלאחר
22 התאונה ועד לאבחון וטיפול במחלת הסרטן, לא סבלה התובעת מאל-וסת והתקיימה אצלה פעילות
23 שחלתית ורחמית תקינה.

24

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 [redacted] נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1
2 המומחה ציין כי נוכח הפגיעות הקשות בשלד, תוצאת התאונה, נמנעה מהתובעת, בסבירות גבוהה
3 היכולת לשאת היריון ואפילו ללדת בלידה קיסרית זאת אף בנוכחות פעילות שחלתית ורחמית
4 תקינה.
5 עוד קבע המומחה כי נוכח הפגיעות הקשות במעי, אי אפשר היה להמליץ על הרחקת השחלות משדה
6 הקרינה.
7 בנוסף, קבע המומחה כי טיפולי ההקרנה לאגן, לצד הטיפולים הכימותרפיים, פגעו באופן מוחלט
8 ובלתי הפיך בשחלותיה של התובעת וברחמה. המומחה סיכם את ממצאיו כך: "למרות שבעקבות
9 התאונה נזקקה לפונדקאות בשל הפגיעה באגן, הרי שלאחר הטיפולים האונקולוגיים נאלצה גם
10 להיעזר בתרומת ביצית על מנת להפרות את זרע בעלה ולהשתלת העובר באם פונדקאית".
11
12 לאחר שהוגשה חוות דעתו של המומחה, עתרו ב"כ הצדדים לזימונו לחקירה.
13 במהלך חקירתו נשאל המומחה: "ש. כל אישה שעברה תאונה עם פגיעה באגן לא תוכל לשאת
14 היריון?" (פרוטוקול עמ' 22 שורה 16) וזה השיב בשלילה. עם זאת, המומחה ציין ושב וציין, כי נוכח
15 נזקקותה של התובעת לטיפולים אונקולוגיים ובכלל זה, טיפול כימותרפי שכלל מתן ארבע תרופות
16 מתוכן, שתיים שהינן רעילות במיוחד לשחלות, זאת לצד הקרנות, כל אלו הסבו לשחלות ולרחם
17 נזק שהינו בלתי הפיך.
18
19 המומחה אישר אמנם, כי גם ללא הטיפול הכימותרפי וההקרנות, נפגעה באורח קשה יכולתה של
20 התובעת לשאת היריון ברחמה, זאת בשל הפגיעה בשלד, ובשל זיהומים קשים באגן והידבקויות של
21 המעיים ומבחינתו, אף מדובר בהיריון בסיכון גבוה מאד.
22
23
24
25

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 [redacted] נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25

עם זאת, המומחה לא שלל לחלוטין את האפשרות כי אלמלא הטיפול האונקולוגי יכולה היתה התובעת להיכנס להריון וכך בין היתר העיד המומחה: "השיתוק כשלעצמו, גם הוא גורם סיכון. זה לא מצב שבו אפשר לומר 100% אסור לה להיכנס להריון" (פרוטוקול עמ' 25 שורות 8-9).

בהמשך נשאל המומחה בדבר הצורך בהסטת השחלות, בפרט לאחר שהתובעת כבר קיבלה טיפול כימותרפי שכלל לפחות שתי תרופות שפגעו קשות בתפקוד השחלות ועל כך השיב: "טיפול קרינתי לאגן במינון שהיא קיבלה 100% נזק לרחם ולשחלות..., הקרינה היא פתאלית במישור הזה אבל, נערה צעירה, בכימותרפיה יש סיכוי שמשוהו יתאושש וגם 25% זה הרבה, ולכן צריך לשמר את השחלות כמה שניתן" (פרוטוקול עמ' 27 שורות 21-24). בפועל, וכפי שמלמדת הרשומה הרפואית לא ניתן היה לפעול להרחקת השחלות משדה הקרינה, זאת בשל הסיבוכים והפגמות באגן ובחלל הבטן - תוצאת התאונה.

נוכח מסקנות המומחה בחוות דעתו והעולה מתשובותיו בחקירתו בבית המשפט, ניתן לדייק ולומר, כי אף אם לא נמצא קשר בין התאונה לבין התחלואה בסרטן, עדיין אין ספק כלל כי הפגמות תוצאת התאונה השפיעו במידה לא מבוטלת על אופי ומהות הטיפול הרפואי שהתובעת היתה מחויבת לקבל עקב הסרטן בו לקתה, כשנתיים לאחר התאונה.

לא זו אף זו, אלא שההשלכות וההשפעה של הטיפול הכימותרפי והקרנתי שהתובעת נאלצה לקבל, היו משמעותיות וקשות פי כמה זאת בשל העדר אפשרות להרחיק ולהסיט את השחלות משדה הקרינה.

למעשה, מחקירת המומחה עולה כי הפגיעה באיברי הריון של התובעת היא מלאה ומשמעותית שכן, לא זו בלבד שהתובעת אינה יכולה לשאת הריון ברחמה, היא אף אינה מסוגלת עוד לייצר ביציות לצורך הפרייה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1
2 להבנתי, תשובות המומחה עשויות לחייב מסקנה כי אף אם בעקבות התאונה נפגעה במידה רבה
3 יכולתה של התובעת לשאת היריון ברחמה, עדיין היתה היתכנות לאפשרות כי התובעת תצליח
4 להיכנס להיריון, אלא שבשל העדר היכולת להסיט את השחלות משדה הקרינה, נגרם נזק בלתי
5 הפיך לשחלות ולמנגנון יצור הביציות.
6
7 פרופ' בלר קבע בחוות דעתו כי הטיפולים הכירורגיים בחלל הבטן שבוצעו בתובעת בשל התאונה
8 ובעקבותיה, הותירו את התובעת עם פגיעות קשות בשלד ואלה כשלעצמן, מנעו מהתובעת, בסבירות
9 גבוהה, את היכולת לשאת היריון וללדת אף בלידה קיסרית. יחד עם זאת, המומחה הוסיף וקבע כי
10 אך בשל הטיפולים הכימותרפיים ובעיקר טיפולי ההקרנה לאגן, פסקו השחלות של התובעת לתפקד
11 ונשללה ממנה לחלוטין האפשרות לחדש את ייצור הביציות. משמעות קביעות אלה הינה, כי אף אם
12 תמצא לומר שבעקבות התאונה ועקב התחלואה בסרטן, נזקקה התובעת לשימוש בפונדקאות, זאת
13 בשל קושי ביכולת לשאת היריון, הרי שברי כי בשל הנזקים בחלל הבטן תוצאת התאונה, לא יכולים
14 היו הרופאים שטיפלו בתובעת בעקבות מחלת הסרטן, לפעול להרחקת השחלות משדה הקרינה
15 ובשל כך השחלות פסקו לתפקד, ונגרמה פגיעה בלתי הפיכה במנגנון ייצור הביציות.
16
17 עם זאת, במהלך חקירתו בפניי ולשאלתי, השיב, פרופ' בלר כי במצבה לאחר התאונה, אך טרם
18 התחלואה בסרטן, יכולה היתה התובעת להרות ואף לשאת היריון ברחמה אף אם ברור, כי ניתן היה
19 לייחד התובעת אך בניתוח קיסר (פרוטוקול עמ' 25, שורות 1-13).
20
21 כאמור, בשל תחלואת הסרטן והעדר יכולת להרחיק השחלות משדה הקרינה בשל הפגיעות בחלל
22 הבטן - תוצאת התאונה- פסקו השחלות לתפקד ועקב כך, אפסו לחלוטין הסיכויים של התובעת
23 להשיג היריון עצמוני.
24
25

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1
2 התברר שלבד מהצורך בשימוש בפונדקאות לשם נשיאה של ההיריון, נאלצה התובעת להיעזר גם
3 בתרומת ביציות על מנת להשיג ביצית מופרית שאותה ניתן להשתיל באם פונדקאית.
4
5 עדיין יש צורך להוסיף ולברר האם המדובר ב"החמרה" כמשמעותה בתקנה 2 לתקנות הפיזיים או
6 שמא מציאות קשה זו נלקחה בחשבון בעת שבית המשפט קבע את שקבע לגבי הפיזיו החד - פעמי
7 והתשלומים העיתיים.
8
9 כבר בראשית התייחסותי לעלה מפסק הדין, אציין כי פרופ' קטן שמונה כמומחה מטעם בית
10 המשפט במסגרת ההליך העיקרי לבחינת קשר סיבתי אפשרי בין התאונה לבין תחלואה בסרטן,
11 קבע בחוות דעתו מיום 29.8.95 בין היתר כך: "התאונה גרמה לכך שאי אפשר להזיז השחלות כנהוג
12 לפני מתן הקרינה לאגן. ההשלכות מהימנעות הזזת השחלות אינה ברורה והכימותרפיה בכל מקרה
13 גרמה לנזק קשה לשחלות" (ההדגשות אינן במקור – נ.נ.).
14 יושם אל לב, כי כבר בשנת 1995 ציין פרופ' קטן כי טיפולי הכימותרפיה גרמו נזק קשה לשחלות של
15 התובעת ועדיין, הוא בחר לומר, כי ההשלכות מהימנעות הזזת השחלות אינן ברורות. לפי ממצאיו
16 של פרופ' בלר, שמונה כמומחה על ידי, הימנעות זו וחשיפת השחלות להקרנות גרמו לאבדן תפקוד
17 מוחלט של השחלות ולפגיעה אנושה במנגנון יצור הביציות אצל התובעת.
18
19 עיינתי ושבת ועיינתי בפסק הדין מיום 15.2.00 ולא מצאתי כי במסגרת חישוב שיעורו והיקפו של
20 התשלום העיתי, ניתן ביטוי ולו מרומז לסיכונים ולהשלכות שמקורם בהימנעות מהרחקת השחלות
21 משדה הקרינה, זאת הגם שפרופ' קטן לא שלל אפשרות קיומן של השלכות עתידיות שכאלה.
22
23
24
25

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 אכן, בפסק הדין נקבע באופן פוזיטיבי, כי אין ולא מתקיים קשר סיבתי בין התאונה לבין התחלואה
3 בסרטן. אולם עובר למתן פסק הדין, עמדה בפני בית המשפט חוות דעת של פרופ' קטן שאישרה כי
4 בשל התאונה אי אפשר היה להזיז את השחלות משדה הקרינה.

5 אמנם נכון, כי פרופ' קטן סבר כי הטיפולים הכימותרפיים, כשלעצמם, כבר גרמו נזק קשה לשחלות,
6 אלא שבאותה נשימה הוא הוסיף וציין, כי ההשלכות מהימנעות מהזזת השחלות אינן ברורות.
7 בשאלה זו ממש, קבע פרופ' בלר כי בשל אי הרחקת השחלות משדה הקרינה, חדלו השחלות לתפקד
8 ומנגנון ייצור הביציות אצל התובעת נפגע אנושות.

9

10 אין ספק כלל כי חוות דעתו של פרופ' בלר משלימה ומדגישה את הנזכר בחוות דעתו של פרופ' קטן
11 ונכון וראוי לראות ולבחון העולה מחוות דעת אלו, כמקשה אחת. אינני סבורה שניתן לומר
12 שהסיכונים וההשלכות מהעדר הרחקה של השחלות משדה הקרינה, הובאו בחשבון ואף שוקללו
13 במסגרת קביעת התשלום העיתי. במצב דברים זה, ראוי ונכון לקבוע כי הפגיעה האנושה בתפקוד
14 השחלות ואבדן היכולת לייצר ביציות באופן עצמוני, הינן בגדר "החמרה" כמשמעותה בתקנה 2 וכי
15 זו, כשלעצמה, יש בה כדי לבסס זכותה של התובעת לעתור להגדלת התשלום העיתי.

16

17

18

הגדלת התשלום העיתי -

19 בבקשה, כפי שהוגשה במקור, ביקשה התובעת להגדיל התשלום העיתי שנפסק לזכותה זאת לצורך
20 כיסוי העלויות הרבות הכרוכות בהבאת ילד לעולם באמצעות אם פונדקאית.
21 במהלך בירור הבקשה וכן בסיכומיה, עתרה התובעת להגדלת התשלום העיתי על מנת לאפשר לה
22 להביא לעולם ילד נוסף ולצד כך עתרה לקבלת פיצוי בעבור ההוצאות שהיא נצרכה להן לצורך
23 "הולדת" בנה - בכורה.

24

25

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1
2 בסיכומיה ציינה התובעת, כי היקף ההוצאות שהוצאו עבור הבאת ילד לעולם מסתכם ב-600,000
3 ₪ וסך ההוצאות שהיא עתידה להוציא לצורך הבאת ילד נוסף עולה לכדי 500,000 ₪ נוספים.
4
5 הנתבעות בסיכומיהן טענו כי דין הבקשה להידחות הן מהטעם שלא חלה החמרה במצבה של
6 התובעת ואף נוכח העובדה, כי לא הוכח קשר סיבתי רפואי בין התאונה לבין הפגיעה בפוריות של
7 התובעת, טענות בהן דנתי בהרחבה לעיל.
8
9 באשר להגדלת התשלום העיתי, סבורות הנתבעות כי דין הבקשה להידחות, זאת מאחר ובקשת
10 התובעת מכוונת, הלכה למעשה, להגדיל את התשלום החד פעמי שנפסק לזכותה במסגרת פסק
11 הדין, שהרי אין המדובר בהוצאה בעלת אופי "מתמשך" ולכל היותר, המדובר בהוצאה "חד
12 פעמית", שחלקה נגרם בעבר וחלקה צופה פני עתיד.
13 עוד טוענות הנתבעות כי אין זה ראוי ואף בלתי מוצדק לשקול הגדלת התשלום העיתי בשעה
14 שהתובעת מעוררת הבקשה רק לאחר שהיא, לטענתה, כבר קיבלה על עצמה מחויבות כספית ניכרת
15 ויש בכך משום העמדת בית המשפט בפני עובדות מוגמרות.
16 בנוסף, נטען כי ההוצאות הנטענות לא הוכחו וכל שכן, כי מתשובת התובעת עולה כי חלק ניכר
17 מהעלויות הכרוכות בהבאת ילד לעולם מומנו באמצעות תרומות.
18
19 להבנתי, הגם שהמחוקק הכיר בסמכותו של בית המשפט להרהר אחר קביעותיו שלו, בדרך של
20 הגדלת התשלום העיתי שנפסק על ידו, באופן שבו הכרעה בדבר שיעורו של התשלום העיתי לעולם
21 אינה חלוטה, וניתן בתנאים מסוימים לעתור לשינויה על דרך של הגדלת התשלום העיתי, עדיין יש
22 לתת הדעת לכך שהמדובר בסמכות חריגה ומן הדין ליישמה רק במקרים יוצאי דופן בהם הוכח כי
23 אכן חלה החמרה במצבו של הנפגע. עוד ראוי לציין ולומר כי החמרה שבגינה ניתן להגדיל התשלום
24 העיתי, צופה פני עתיד.
25

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 [redacted] נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 בפסק הדין נפסק לזכות התובעת סכום חד פעמי כמפורט בו ולצד כך נקבע תשלום עיתי שתשלומו
3 יחל בתום 10 שנים ממועד פסק הדין.

4 הואיל ופסק הדין ניתן ביום 15.2.00, ברור כי התשלום העיתי ישם מ-15.2.10 ואילך. מטעם זה,
5 לבדו, איני רואה דרך ואפשרות להכיר בזכותה של התובעת לקבל פיצוי בגין ההוצאות שלטענתה
6 היו מנת חלקה עקב ובמסגרת מאמציה הראויים לציון להביא ילד לעולם תוך שימוש בפונדקאות
7 שכן, אף לפי דברי התובעת, המדובר בהוצאות שהוצאו קודם להשתכללות זכותה לקבל תשלום
8 עיתי.

9 ודוק, המחוקק ראה לנכון להכיר בזכותו של נפגע לעתור להגדלת תשלום עיתי ולא ניתנה סמכות
10 דומה ואו מקבילה לעניין הגדלת פיצוי חד פעמי שנפסק, ואשר קביעתו הפכה לחלוטה, זמן רב טרם
11 שהוצאו ההוצאות הנטענות.

12 לא מיותר להזכיר בהקשר זה, כי מעדות התובעת עולה כי זו נישאה בשנת 2002 וכי לאחר נישואיה
13 החלה בניסיונות להרות באופן עצמוני ולאחר מכן להרות באמצעות הפריה חוץ-גופית ואף תוך
14 שימוש בתרומת ביציות, כך שהיתה גם היתה לתובעת אפשרות לפנות לבית המשפט שנים רבות
15 בטרם פנתה בפועל (2012) ולמצער, בסמוך לאחר שהוברר לה, לדאבון לב, כי תיאלץ להשתמש
16 בשירותי פונדקאות לצורך הבאת ילד לעולם.

17 מטעמים מצטברים אלה, איני סבורה כי ניתן לפסוק לתובעת פיצוי חד פעמי נוסף בזיקה לעלויות
18 הכרוכות בהולדת בנה - בכורה.

19 בשולי הדברים אציין, כי מחקירת התובעת בפניי עולה כי חלק נכבד מהעלויות, ממונו באמצעות
20 תרומות כספיות ולא עלה בידי התובעת להוכיח, כי היו עלויות שהיא נשאה בהן לבדה.

21

22 באשר לאפשרות להגדיל התשלום העיתי - באספקלריה לזכות התובעת לנסות ולהביא לעולם ילד
23 נוסף - אכן לא ניתן להתעלם מכך שאין המדובר בהוצאה מתמשכת. עם זאת, אין ספק כי ראש
24 הנזק שעניינו "הוצאות רפואיות" יכול לשמש "אכסניה" נאותה לבחינת זכאותה של התובעת לפיצוי
25 בגין הרכיב הנזכר.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1
2 בהקשר זה יש להדגיש כי אמנם נקבע שהתחלואה בסרטן אינה קשורה סיבתית לאירוע התאונה.
3 אולם מתקיים קשר סיבתי ברור בין הפגיעות תוצאת התאונה לבין העדר יכולת להסיט את השחלות
4 משדה הקרינה וכתוצאה מכך, לאבדן תפקוד מלא של השחלות ולפגיעה בלתי הפיכה במנגנון יצור
5 הביציות אצל התובעת.
6 **בנסיבות אלה וכמפורט לעיל, באתי לכלל מסקנה כי צודק ונכון להכיר בזכותה של התובעת לפיצוי**
7 **בדרך של הגדלת התשלום העיתי כאשר פיצוי מוגדל זה אמור לבטא את התממשות הסיכון, קרי**
8 **אבדן היכולת לייצר ביציות, זאת אף אם הפגיעה בשחלות בשל הטיפול הכימותרפי היתה מונחת**
9 **בפני בית המשפט, עובר למתן פסק הדין.**
10
11 במסגרת הדיונים שהתקיימו בפניי התקבלו תעודות עובד ציבור מטעם משרד הבריאות ושירותי
12 בריאות כללית.
13 עיון בתע"צ מיום 17.9.14 בחתימת ד"ר לוטן - המשמש כראש האגף לרישוי מוסדות ומכשירים
14 רפואיים - עולה כי משרד הבריאות מעמיד מימון עבור טיפולי הפריה חוץ-גופית גם לנפגעי תאונת
15 דרכים וכן משתתף במחצית עלות הפיצוי לתרומת ביצית (בסך של- 10,151 ₪).
16 מתעודת עובד ציבור של הלשכה המשפטית בשירותי בריאות כללית עולה כי, זו האחרונה, מעמידה
17 למבוטחיה טופסי 17 עבור שלבי הכנת התורמת והנתרמת הנזקקת לתרומת ביציות וכך גם לגבי
18 שלב החזרת עוברים לאם פונדקאית.
19
20 אכן על פי התעודות הציבוריות ניתן לדייק ולומר כי משרד הבריאות וקופת החולים בה מבוטחת
21 התובעת אינם נושאים בהוצאות עבור תרומת ביציות אם כי קיים הסדר שלפיו הנתרמת משלמת
22 לבית החולים אגרה בשיעור של - 10,000 ₪ עבור תרומת ביציות, אך מחצית הפיצוי לתורמת
23 הביציות ממומן על ידי משרד הבריאות. כמו כן, קיים כיסוי למימון הליכי הפריה הכרוכים בתרומת
24 ביציות ובפונדקאות.
25

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 [redacted] נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1
2 עם זאת, אין קביעה קטגורית באשר לעלויות הסכס פונדקאות, אם כי ידוע שבמהלך שנת 2014
3 עלויות אלו נעו בהיקפים שבין 150,000 ש"ל ל- 200,000 ש"ל. עוד עולה מנתוני משרד הבריאות כי לצד
4 התמורה הכספית לאם הפונדקאית, כפי שהוסדרה אך לא נקבעה **בחוק ההסכמים לנשיאת**
5 **עוברים**, ישנן עלויות נלוות נוספות הכוללות כיסוי ביטוחי לאם הפונדקאית, ייעוץ פסיכולוגי, ליווי
6 משפטי ועלויות תיווך כאשר אלה מסתכמים בכ-75,000 ש"ל נוספים. בנוסף, יש לתת הדעת לכך כי
7 שיעורי קליטת הדין בהפריה חוץ-גופית נעים בין 20% ל-30% בממוצע ומשמעות נתון זה, כי
8 נדרשים בין 3 ל-5 מחזורי טיפול, טרם להשגת היריון וקליטתו באופן מוצלח.
9
10 לאחר עיון במסמכים שהציגה התובעת ומתוך כך שניתן לקבל השתתפות ו/או מימון ציבורי מטעם
11 משרד הבריאות וקופת החולים בה מבוטחת התובעת, לפחות לחלק מהפרוצדורות הרפואיות
12 הנדרשות להשגת הפריה וקליטת הביצית המופרות ברחם הפונדקאות, הנני בדעה כי קיימת מידה
13 מסוימת של הפרזה באופן הערכת העלויות על ידי התובעת.
14 אמנם נכון כי לא קיימת הסדרה חקיקתית ברורה בדבר התמורה הכספית המשולמת לאם
15 פונדקאית, אולם מהנתונים שהציגה התובעת ומחצהרות ד"ר לוטן, כאמור בתעודת עובד ציבור
16 בחתימתו, ניתן וצריך לקבוע כי העלויות הכוללות נמוכות מאלו שנטענו על ידי התובעת.
17
18 נוכח כל המקובץ לעיל ובנותני דעתי לזהירות ולריסון המתבקשים בעת יישום ומימוש הסמכות
19 להגדיל תשלום עיתי ואף בשים לב לכך שאין המדובר בתשלום עיתי במובנו הרגיל והשכיח,
20 מצאתי לנכון לקבוע כי לצד התשלום העיתי שנקבע בפסק הדין, יוסיפו הנתבעות וישלמו לתובעת
21 סכום של -300,000 ש"ל כפיצוי נוסף המכוון לאפשר לתובעת להביא לעולם ילד אחד נוסף.
22
23
24
25

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 103-93 נ' דולב חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1

2 הסכום האמור ישולם בשלוש פעימות רצופות ועוקבות כאשר הראשונה תיעשה בתוך 90 יום
3 ממועד מתן החלטה זו.

4

5 בנסיבות העניין, לא מצאתי לנכון לעשות צו להוצאות.

6

7

8 ניתנה היום, י' סיוון תשע"ז, 04 יוני 2017, בהעדר הצדדים.

9

נחמה נצר, שופטת

10

11